

Sundbyberg 20260401

Diarienummer: 00520/2026

Vår referens: Hanna Sejlitz

Mottagare: registrator@tlv.se

Remissvar: Förslag till ändring och omtryck av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2025:68) om statligt tandvårdsstöd

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 54 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar cirka 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt - rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Inledning

Funktionsrätt Sverige ser positivt på de reformer som stärker det ekonomiska skyddet, däribland det förstärkta högkostnadsskyddet för äldre. Det är ett viktigt steg för att sänka trösklarna till tandvård och bidrar till en mer jämlik tandhälsa, särskilt för grupper med stora vårdbehov.

En sammanhållen syn på hälsa: Munnen är en del av kroppen

Vår grundläggande ingång är att tandhälsa är oskiljaktig från den allmänna hälsan. Även om TLV:s uppdrag begränsas av nuvarande lagstiftning, vill vi understryka att föreskrifternas utformning har direkt bäring på patienträttigheter och patientsäkerhet för personer med funktionsnedsättning.

Sambandet mellan oral hälsa och systemiska sjukdomar, såsom hjärt-kärlsjukdom, vissa cancerformer och diabetes, är tydlig. För våra medlemsgrupper är tandvård inte en valbar konsumtion utan en nödvändig medicinsk insats. Ingen ska behöva ta lån för att ha råd med ett tandläkarbesök. Vi anser därför att tillämpningen av föreskrifterna alltid måste utgå från principen om vård efter behov, där målet på sikt bör vara att tandvården integreras i samma högkostnadsskydd som övrig hälso- och sjukvård.

Regelverkets påverkan på tillgänglighet och patientsäkerhet

Det är viktigt att förändringar i regelverket inte enbart bedöms utifrån administrativ tydlighet och kostnadskontroll. Analysen måste även inkludera patienternas faktiska tillgång till vård.

Funktionsrätt Sverige ser positivt på att TLV vill förtydliga regelverket och stärka patientsäkerheten. Tydliga regler kan bidra till större rättssäkerhet och ökad förutsägbarhet. Samtidigt är det viktigt att de föreslagna reglerna om legitimation, behörighet och delegering inte leder till försämrad tillgänglighet för patienterna. Det är därför viktigt att med en uppföljning av hur dessa förändringar påverkar tillgänglighet, kontinuitet och jämlik vård i praktiken.

Vi vill också framhålla betydelsen av förebyggande tandvård. För grupper som löper risk för försämrad munhälsa på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom är tidiga insatser helt centrala för både individens hälsa och samhällsekonomin.

Medicinska orsaker och särskilda behov

För många av våra medlemmar är tandhälsoproblem en direkt följdverkan av en funktionsnedsättning eller en nödvändig medicinsk behandling. Det kan handla om nedsatt motorisk förmåga att sköta munhygien, nedsatt känsel eller kognitiva svårigheter. Dessutom orsakar många nödvändiga läkemedel biverkningar som muntorrhet, vilket dramatiskt ökar risken för karies.

Vi anser att TLV i sitt föreskriftsarbete behöver säkerställa att definitionerna av "ersättningsberättigande åtgärder" är tillräckligt flexibla för att täcka dessa medicinskt betingade behov. Ingen ska behöva bära en oproportionerlig ekonomisk börda till följd av sin funktionsnedsättning eller sin livsnödvändiga medicinering. Ett hållbart tandvårdsstöd måste garantera ett starkt, rättvist och förutsebart skydd för personer med funktionsnedsättning, kroniska sjukdomar och långvariga eller omfattande tandvårdsbehov. Vård ska ges efter behov, oavsett inkomst.

Konsekvenser för personer med stora behov

Det räcker inte att bedöma förslagen utifrån systemets funktion i stort. Vi uppmanar TLV att fördjupa konsekvensanalysen kring hur de föreslagna ändringarna påverkar patienter med de största och mest återkommande behoven. För dessa grupper kan även mindre regeländringar få betydande ekonomiska och medicinska konsekvenser.

Sammanfattning

Funktionsrätt Sverige anser följande:

- Att ambitionen att skapa ett tydligare och mer patientsäkert regelverk är positivt.
- Att pågående och framtida reformer måste fortsätta minska individens tandvårdskostnader och aktivt bidra till en mer jämlik tandhälsa. Tandvården bör omfattas av samma högkostnadsskydd som övrig vård.

- Att TLV i sitt föreskriftsarbete måste fördjupa analysen av hur förändringar påverkar tillgänglighet, kvalitet och faktiska patientkostnader, med särskilt fokus på personer med funktionsnedsättning och kroniska sjukdomar.
- Att ett hållbart tandvårdsstöd kräver flexibla definitioner av ersättningsberättigande åtgärder för att täcka medicinskt betingade behov, så att ingen drabbas ekonomiskt av sin funktionsnedsättning eller nödvändiga medicinering.
- Vi understryker principen att munnen är en del av kroppen och att tandvård ska ges efter behov, inte efter plånbok.

Med vänlig hälsning
Funktionsrätt Sverige

Nicklas Mårtensson
Ordförande